EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 24.8.2020.
COM(2020) 464 final

2020/0217 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES ĪSTENOŠANAS LĒMUMS,

ar ko Maltai saskaņā ar Padomes Regulu (ES) 2020/672 piešķir pagaidu atbalstu, lai mazinātu bezdarba risku ārkārtas situācijā pēc Covid-19 uzliesmojuma

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Padomes Regulā (ES) 2020/672 (“*SURE* regula”) ir noteikts tiesiskais regulējums Savienības finansiālās palīdzības sniegšanai dalībvalstīm, kurās ir vai kurām draud nopietni ekonomikas traucējumi, ko izraisījis Covid-19 uzliesmojums. Atbalsts saskaņā ar *SURE* galvenokārt paredzēts, lai finansētu saīsināta darba laika shēmas vai līdzīgus pasākumus, kuru mērķis ir aizsargāt darba ņēmējus un pašnodarbinātas personas un tādējādi samazināt bezdarbu un ienākumu zudumu, un kā papildu finansējums dažiem ar veselību saistītiem pasākumiem, jo īpaši darba vietā.

Malta 2020. gada 7. augustā lūdza Savienības finansiālo palīdzību saskaņā ar *SURE* regulu. Saskaņā ar *SURE* regulas 6. panta 2. punktu Komisija ir apspriedusies ar Maltas iestādēm, lai pārbaudītu, vai pēkšņi un būtiski pieaug faktiskie un plānotie izdevumi, kas tieši saistīti ar algu piemaksu pasākumiem, invaliditātes pabalstu, vecāku pabalstu un slimības pabalstu, ko izraisījusi Covid-19 pandēmija. Tas jo īpaši attiecas uz:

a) Covid-19 algas piemaksu, ko piemēro darba ņēmējiem un pašnodarbinātām personām, lai novērstu pandēmijas izraisītos traucējumus. Pilna darba laika darbinieki, kas strādā krīzes vissmagāk skartajās nozarēs, kuras uzskaitītas A pielikumā (piemēram, viesmīlības nozarē), ir tiesīgi saņemt algas atbalstu 800 EUR mēnesī. B pielikumā uzskaitītajās mazāk skartajās nozarēs pilna darba laika darbinieki var saņemt 160 EUR mēnesī. Shēma 2020. gada jūlijā tika pagarināta līdz 2020. gada septembrim, un abos pielikumos iekļautais nozaru saraksts tika pārskatīts. Nozarēm, kuras iepriekš tika atbalstītas saskaņā ar shēmu, bet netika iekļautas atjauninātajā A pielikumā vai B pielikumā, tiks sniegta palīdzība ar algas piemaksu 600 EUR apmērā pilna darba laika darbiniekiem;

b) Covid-19 invaliditātes pabalstu, kas ļauj personām ar invaliditāti, kuras strādā privātajā sektorā, veselības un drošības apsvērumu dēļ palikt mājās, vienlaikus saglabājot līgumu ar darba devēju. Šis pabalsts ir 166,15 EUR nedēļā, ja strādā pilnu darba laiku;

c) Covid-19 vecāku pabalstu shēmu, kas nodrošina pabalstu vecākiem, kuri strādā privātajā sektorā un kuriem ir jāpaliek mājās, lai rūpētos par skolas vecuma bērniem. Pabalstu piešķir ar nosacījumu, ka vecāks nevar veikt savas funkcijas, izmantojot tāldarbu. Pilna darba laika darbinieki ir tiesīgi saņemt tiešo iknedēļas maksājumu 166,15 EUR apmērā;

d) Covid-19 slimības pabalstu pasākumu, sākot no 2020. gada 27. marta, piemēro privātajā sektorā nodarbinātām personām, kuras nav varējušas pamest savas mājas un doties uz darbu, jo ir saņēmušas šādu rīkojumu. Tiesīgās personas nevar strādāt no mājām, un darba devējs tām nemaksā algu prombūtnes laikā. Tiesīgas personas saņem tiešo iknedēļas maksājumu 166,15 EUR apmērā.

Malta sniedza Komisijai attiecīgo informāciju.

Ņemot vērā pieejamos pierādījumus, Komisija ierosina Padomei pieņemt īstenošanas lēmumu par finansiālas palīdzības piešķiršanu Maltai saskaņā ar *SURE* regulu, lai atbalstītu minētos pasākumus.

- **Saskanība ar esošajiem rīcībpolitikas noteikumiem konkrētajā rīcībpolitikas jomā**

Šis priekšlikums pilnībā atbilst Padomes Regulai (ES) 2020/672, saskaņā ar kuru priekšlikums ir iesniegts.

Šis priekšlikums papildina citu Savienības tiesību instrumentu, ar ko sniedz atbalstu dalībvalstīm ārkārtas situācijās, proti, Padomes Regulu (EK) Nr. 2012/2002 (2002. gada 11. novembris), ar ko izveido Eiropas Savienības Solidaritātes fondu (ESSF) ("Regula (EK) Nr. 2012/2002"). Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2020/461, ar ko groza minēto instrumentu, lai paplašinātu tā tvērumu, iekļaujot tajā nozīmīgas ārkārtas situācijas sabiedrības veselības jomā un nosakot konkrētas darbības, par kurām var saņemt finansējumu, tika pieņemta 30. martā.

- **Saskanība ar citām Savienības rīcībpolitikām**

Priekšlikums ir daļa no to pasākumu klāsta, kuri izstrādāti, reaģējot uz pašreizējo Covid-19 pandēmiju, piemēram, Investīciju iniciatīva reaģēšanai uz koronavīrusu, un tas papildina citus instrumentus, kas atbalsta nodarbinātību, piemēram, Eiropas Sociālo fondu un Eiropas Stratēģisko investīciju fondu (ESIF)/programmu *InvestEU*. Izmantojot aizņēmumus un aizdevumus šajā konkrētajā Covid-19 uzliesmojuma gadījumā, lai atbalstītu dalībvalstis, šis priekšlikums kalpo par otro aizsardzības līniju, lai finansētu saīsināta darba laika shēmas un līdzīgus pasākumus, palīdzot aizsargāt darbvietas un līdz ar to darbiniekus un pašnodarbinātās personas pret bezdarba risku.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

- **Juridiskais pamats**

Šā instrumenta juridiskais pamats ir Padomes Regula (ES) 2020/672.

- **Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)**

Priekšlikumu pieņem pēc dalībvalsts lūguma, un tas apliecina Eiropas solidaritāti, sniedzot Savienības finansiālo palīdzību pagaidu aizdevumu veidā dalībvalstij, kuru skāris Covid-19 uzliesmojums. Šī finansiālā palīdzība kā otrā aizsardzības līnija palīdz pagaidu kārtā finansēt valdību palielinātos publiskos izdevumus saīsināta darba laika shēmu un līdzīgu pasākumu jomā, lai palīdzētu tām aizsargāt darbvietas un līdz ar to darbiniekus un pašnodarbinātās personas pret bezdarba un ienākumu zaudēšanas risku.

Šāds atbalsts palīdzēs skartajiem iedzīvotājiem un mazinās pašreizējās Covid-19 krīzes tiešo sociālo un ekonomisko ietekmi.

- **Proporcionalitāte**

Priekšlikums ir saskaņā ar proporcionalitātes principu. Tas nepārsniedz instrumenta mērķu sasniegšanai nepieciešamo.

3. *EX POST* IZVĒRTĒJUMU, APSPRIEŠANĀS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Tā kā priekšlikums ir sagatavots steidzami, lai Padome to varētu pieņemt savlaicīgi, apspriešanās ar ieinteresētajām personām nav notikusi.

- **Ietekmes novērtējums**

Priekšlikuma steidzamības dēļ ietekmes novērtējums nav veikts.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Komisijai vajadzētu būt iespējai slēgt līgumus par aizņēmumiem finanšu tirgos, lai tos tālāk aizdotu dalībvalstij, kas lūdz finansiālu palīdzību saskaņā ar *SURE* instrumentu.

Papildus dalībvalstu garantiju sniegšanai regulējumā ir iestrādāti arī citi aizsardzības pasākumi, lai nodrošinātu shēmas finansiālo stabilitāti:

- stingra un piesardzīga pieeja finanšu pārvaldībai;
- aizdevumu portfeļa izveide, kas ierobežo koncentrācijas risku, ikgadējos riska darījumus un pārmērīgus riska darījumus atsevišķās dalībvalstīs, vienlaikus nodrošinot pietiekamus resursus tām dalībvalstīm, kurām tas visvairāk nepieciešams, un
- iespējas refinansēt parādu.

2020/0217 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES ĪSTENOŠANAS LĒMUMS,

ar ko Maltai saskaņā ar Padomes Regulu (ES) 2020/672 piešķir pagaidu atbalstu, lai mazinātu bezdarba risku ārkārtas situācijā pēc Covid-19 uzliesmojuma

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Padomes Regulu (ES) 2020/672 (2020. gada 19. maijs), ar ko izveido Eiropas pagaidu atbalsta instrumentu bezdarba risku mazināšanai ārkārtas situācijā (*SURE*) pēc Covid-19 uzliesmojuma[1], un jo īpaši tās 6. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

tā kā:

(1) Malta 2020. gada 7. augustā lūdza Savienības finansiālo palīdzību, lai papildinātu valsts centienus novērst Covid-19 uzliesmojuma ietekmi un tā sociālekonomiskās sekas darba ņēmējiem.

(2) Paredzams, ka Covid-19 uzliesmojums un Maltas īstenotie ārkārtas pasākumi slimības uzliesmojuma un tā sociālekonomiskās un ar veselību saistītās ietekmes ierobežošanai dramatiski ietekmēs publiskās finanses. Saskaņā ar Komisijas 2020. gada pavasara prognozi bija sagaidāms, ka Maltas vispārējās valdības budžeta deficīts un parāds līdz 2020. gada beigām būs attiecīgi 6,7 % un 50,7 % no iekšzemes kopprodukta (IKP). Saskaņā ar Komisijas 2020. gada vasaras starpposma prognozi tiek prognozēts, ka Maltas IKP 2020. gadā samazināsies par 6,0 %.

(3) Covid-19 uzliesmojums ir imobilizējis būtisku darbaspēka daļu Maltā. Tas ir izraisījis pēkšņu un būtisku Maltas publisko izdevumu pieaugumu saistībā ar algas piemaksas pasākumu, invaliditātes pabalsta pasākumu, vecāku pabalsta pasākumu un sabiedrības veselības aizsardzības pasākumiem saistībā ar slimības pabalsta pasākumu, kā izklāstīts 4.–7. apsvērumā.

(4) Ar "Maltas uzņēmējdarbības likumu" (Maltas tiesību aktu krājuma 463. nodaļa) un "Valdības 2020. gada 13. aprīļa paziņojumu Nr. 389", kas minēti Maltas 2020. gada 7. augusta pieprasījumā, ieviesa Covid-19 algas piemaksu, kas attiecas uz darbiniekiem un pašnodarbinātām personām, lai novērstu pandēmijas izraisītos traucējumus. Pilna darba laika darbinieki, kas strādā krīzes vissmagāk skartajās nozarēs, kuras uzskaitītas A pielikumā (piemēram, viesmīlības nozarē), ir tiesīgi saņemt algas atbalstu 800 EUR mēnesī. B pielikumā uzskaitītajās mazāk skartajās nozarēs pilna darba laika darbinieki var saņemt 160 EUR mēnesī. Shēma 2020. gada jūlijā tika pagarināta līdz 2020. gada septembrim, un abos pielikumos iekļautais nozaru saraksts tika pārskatīts. Nozarēm, kuras iepriekš tika atbalstītas saskaņā ar shēmu, bet netika iekļautas atjauninātajā A pielikumā vai B pielikumā, tiks sniegta palīdzība ar algas piemaksu 600 EUR apmērā pilna darba laika darbiniekiem.

[1] OV L 159, 20.5.2020., 1. lpp.

(5) Ar “Valdības 2020. gada 25. marta paziņojumu Nr. 331”, kas minēts Maltas 2020. gada 7. augusta pieprasījumā, ieviesa Covid-19 invaliditātes pabalstu, kas ļauj personām ar invaliditāti, kuras strādā privātajā sektorā, veselības un drošības apsvērumu dēļ palikt mājās, vienlaikus saglabājot līgumu ar darba devēju. Šis pabalsts ir 166,15 EUR nedēļā, ja strādā pilnu darba laiku.

(6) Pamatojoties uz “Valdības 2020. gada 25. marta paziņojumu Nr. 330”, kas minēts Maltas 2020. gada 7. augusta pieprasījumā, Covid-19 vecāku pabalstu shēma nodrošina pabalstu vecākiem, kuri strādā privātajā sektorā un kuriem ir jāpaliek mājās, lai rūpētos par skolas vecuma bērniem. Pabalstu piešķir ar nosacījumu, ka vecāks nevar veikt savas funkcijas, izmantojot tāldarbu. Pilna darba laika darbinieki ir tiesīgi saņemt tiešo iknedēļas maksājumu 166,15 EUR apmērā.

(7) Visbeidzot, ar “Valdības 2020. gada 30. marta paziņojumu Nr. 353”, kas minēts Maltas 2020. gada 7. augusta pieprasījumā, ieviesa Covid-19 slimības pabalsta pasākumu, ko, sākot ar 2020. gada 27. martu, piemēro privātajā sektorā nodarbinātām personām, kuras nav varējušas pamest savas mājas un doties uz darbu, jo ir saņēmušas šādu rīkojumu. Tiesīgās personas nevar strādāt no mājām, un darba devējs tām nemaksā algu prombūtnes laikā. Tiesīgas personas saņem tiešo iknedēļas maksājumu 166,15 EUR apmērā.

(8) Malta atbilst Regulas (ES) 2020/672 3. pantā izklāstītajiem nosacījumiem finansiālās palīdzības pieprasīšanai. Malta ir sniegusi Komisijai attiecīgus pierādījumus par to, ka, sākot ar 2020. gada 1. februāri, faktiskie un plānotie publiskie izdevumi ir palielinājušies par 243 632 000 EUR saistībā ar palielināto summu, kas tieši saistīta ar Covid algas piemaksu, Covid invaliditātes pabalstu un Covid vecāku pabalstu. Tas ir pēkšņs un būtisks pieaugums, jo šie jaunie pasākumi aptver ievērojamu Maltas uzņēmumu un darbaspēka daļu.

(9) Komisija saskaņā ar Regulas (ES) 2020/672 6. pantu ir apspriedusies ar Maltu un pārbaudījusi faktisko un plānoto publisko izdevumu pēkšņo un būtisko pieaugumu, kas tieši saistīts ar saīsināta darba laika shēmām un līdzīgiem pasākumiem, kā arī ar attiecīgo ar veselību saistīto pasākumu ieviešanu Covid-19 uzliesmojuma sakarā, kā minēts 2020. gada 7. augusta pieprasījumā.

(10) Tādēļ būtu jāsniedz finansiāla palīdzība, lai palīdzētu Maltai novērst Covid-19 uzliesmojuma izraisīto smago ekonomisko traucējumu sociālekonomiskās sekas.

(11) Šim lēmumam nebūtu jāskar to procedūru iznākums, kas var tikt veiktas saistībā ar iekšējā tirgus darbības traucējumiem, jo īpaši saskaņā ar LESD 107. un 108. pantu. Tas neatbrīvo dalībvalstis no prasības saskaņā ar LESD 108. pantu ziņot Komisijai par potenciālajiem valsts atbalsta gadījumiem.

(12) Maltai būtu regulāri jāinformē Komisija par plānoto publisko izdevumu izpildi, lai Komisija varētu novērtēt, cik lielā mērā Malta ir izpildījusi minētos izdevumus.

(13) Lēmums par finansiālās palīdzības sniegšanu ir pieņemts, ņemot vērā Maltas esošās un gaidāmās vajadzības, kā arī finansiālās palīdzības pieprasījumus saskaņā ar Regulu (ES) 2020/672, ko jau ir iesniegušas vai plāno iesniegt citas dalībvalstis, vienlaikus piemērojot vienlīdzīgas attieksmes, solidaritātes, samērīguma un pārredzamības principus,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Malta atbilst Regulas (ES) 2020/672 3. pantā izklāstītajiem nosacījumiem.

2. pants

1. Savienība piešķir Maltai aizdevumu, kura maksimālais apjoms ir 243 632 000 EUR. Maksimālais vidējais aizdevuma atmaksas termiņš ir 15 gadi.

2. Ar šo lēmumu piešķirtās finansiālās palīdzības pieejamības periods ir 18 mēneši, sākot no pirmās dienas pēc šā lēmuma stāšanās spēkā.

3. Komisija piešķir Savienības finansiālo palīdzību Maltai ne vairāk kā astoņās daļās. Vienu daļu var izmaksāt vienā vai vairākos maksājumos. Pirmās daļas maksājumu dzēšanas termiņi var būt ilgāki nekā maksimālais vidējais dzēšanas termiņš, kas minēts 1. punktā. Šādos gadījumos turpmāko maksājumu dzēšanas termiņus nosaka tā, lai maksimālais vidējais dzēšanas termiņš, kas minēts 1. punktā, ir ievērots, tiklīdz visas daļas ir izmaksātas.

4. Pirmo daļu izmaksā pēc tam, kad stājies spēkā aizdevuma līgums, kas paredzēts Regulas (ES) 2020/672 8. panta 2. punktā.

5. Malta sedz Savienības finansējuma izmaksas, kas minētas Regulas (ES) 2020/672 4. pantā, par katru daļu un visas Savienības maksas, izmaksas un izdevumus, kas izriet no finansējuma.

6. Komisija lemj par daļu apmēru un izmaksāšanu, kā arī par maksājumu apmēru.

3. pants

Malta var finansēt šādus pasākumus:

a) Covid algas piemaksu, kā to paredz "Maltas uzņēmējdarbības likums" (Maltas tiesību aktu krājuma 463. nodaļa) un Valdības 2020. gada 13. aprīļa paziņojums Nr. 389;

b) Covid invaliditātes pabalstu, kā to paredz valdības 2020. gada 25. marta paziņojums Nr. 331;

c) Covid vecāku pabalstu, kā to paredz valdības 2020. gada 25. marta paziņojums Nr. 330;

d) Covid slimības pabalstu, kā to paredz valdības 2020. gada 30. marta paziņojums Nr. 353.

4. pants

Malta informē Komisiju līdz [*DATUMS*: *6 mēneši pēc šā lēmuma publicēšanas dienas*] un pēc tam ik pēc 6 mēnešiem par plānoto publisko izdevumu īstenošanu līdz brīdim, kad šie plānotie publiskie izdevumi ir pilnībā īstenoti.

5. pants

Šis lēmums ir adresēts Maltas Republikai.

6. pants

Šo lēmumu publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.*

Briselē,

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs